

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre
Félre
Hogyedre
Egy hónapra

10 l. — kr.
5 " — " —
2 " — " —
1 " — " —

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

1000 szavazó petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többi ar
Hirdetések alkuszertint jutányos aron vételnek fel. Bélyeg-díj ma
den külön beiktatásért 30 kr.

A gabonavámok eltörlése.

Irta: **Kossuth Ferencz.**

Az osztrák kormány dr. Stribal Ferencz osztálytanácsost ideküldte, hogy a magyar kormány álláspontját kipuhatólja a gabonavámok felfüggesztése tárgyában.

Tudjuk, hogy a buza és rozs 1 frt 50 kr, az árpa és zab 75 kr, a tengeri, köles és pohánka 50 kr behozatali vámmal vannak terhelve.

Tudjuk azt is, hogy például a buza vámjá kisebb nálunk, kik buzatermelő ország vagyunk, és rendszerint óriási buzatöbbletünk van kivitelre, mint azoknál a nyugati államoknál, melyek buza-vevő államok.

Számtalanszor hangoztattuk, hogy ez is egyik jele annak, hogy mennyire semmibe sem veszi a közös vámterület vám- és kereskedelmi politikája a magyar érdekeket, másképp ily abszurdum nem létezhetnék.

Ennek az abszurdumnak természetesen az a következménye, hogy piacunkra, mely ugy is buzakivitelre szorul, tehát nagy buzabőségben van, beözönlik az idegen buza, például a román buza, még pedig oly mennyiségben, hogy sokszor a kivitelre szánt termény értékének tíz százalékára rug.

A legkorlátoltabb eszű ember is, ki valaha megfordult valamelyik piacon, tudja azt az elemi igazságot, hogy ott, a hol már ugysis árutöbblet van, mely e piacon el nem adható, ha még többet visznek oda ugyanabból az áruból, az árak, melyeket a kereset és kínálat közti arány határoz meg, szükségszerűleg csökkennek.

Tudjuk azt is (ismét csak a buza példája mellett maradva), hogy a buza ára annyira hanyatlott rendes termésű években, hogy a magyar gazdaközönség évenként 150 millió forint többlettől van ennek folytán megfosztva, a mi egy vámszövetségi ciklus alatt 1500 millió frtra rug; tehát oly óriási összeggel károsodik meg a magyar közvagyon, a mely gazdáinkat válságos helyzetbe hozza.

Tudjuk végre, hogy a buzatermelés a normális években már is taglag veszteséggel jár, bármennyire is tagadják ezt az igazságot a kormány szócsövei; de hiába tagadják, mert a számokkal okoskodni nem lehet.

Most az egész világon buzahiány van, és nálunk is; ennek folytán az árak felmentek; nem nagy haszna van ebből a gazdának, mert a jó árakon alig van eladó buzája.

De azért mégis az igazság azt hozza magával, hogy ugy a mint szen-

vednie kell az őstermelőnek, ha az árak alacsonyok, ugy maradjon meg neki a haszna is, ha az árak jobbak.

Ennek az igazságnak érvényesülése nálunk annál fontosabb, mennél nagyobb az őstermelésből élő egyének száma; már pedig hazánkban ezeknek száma az összes lakosság 75%-át képezi.

Elő állanak Ausztriában azzal, hogy az osztrák munkás olcsóbb kenyeret ehessen a mi helyes, ha hozzá tesszük a feltételt, hogy ez nem a magyar gazda rovására essék és nem ugy legyen, hogy a magyar gazda kevesebb kenyeret ehessék azért, hogy az osztrák munkás olcsóbbat egyék.

Ily feltétel alatt a magyar kormánynak nem lehetett haboznia és nem lehetett belemennie a gabonavámok felfüggesztésébe.

De a legegyszerűbb számítás is bebizonyítja, hogy az 1 frt 50 kr. vám felfüggesztése nem tenné annyira olcsóbbá a kenyeret gyakorlati téren, hogy ez befolyásolná az osztrák munkás megélhetését, mert egy kilogr. kenyérnél ez alig tenne ki 2 kr különbséget.

Ha tekintetbe vesszük azt, hogy a magyar fogyasztó piac 180 millió forint munkabért fizet évenként az osztrák munkásoknak, akkor méltan kétségbe vonhatjuk azt, hogy hivatva lenne a

K u b a.

— A „Debreczen» eredeti tárczája. —

Irta: **Bartha Mór.**

(Folyt. és vége.)

Az őslakók — indiánok — mindinkább fogyatkoznak s nem messze az idő, hogy vagy egészen kivesznek, vagy ha a civilizációt elfogadják, beolvadnak. Igy is ugys csak rövid idő kérdése, hogy egy egész emberfaj race — csak a történelemben fog fenmaradni, de tényleg nem létezik. Most pedig már a rezervációkban emberségesebben bánnak velök, különösen az e. amerikaiak. De amint az indiánok szokásainak, jellemének megfelelő életfeltételek pusztulnak; a mint az irtófejsze és a gőzmozdony füstje elől a szarvas és bölény csordák visszavonulnak, gyérülnek és egészen ki is vesznek: akként az indiánok.

A civilizáció eszköze nem a tomahawk; élelmét nem a »Nagy Szellem« kedvezéséből élő vadcsordákban s kényelmét nem az erdők kebelébe rejtett vigvámokban találja fel, mint az ősszokások — és életmódhoz ragaszkodó indián. Az egyik terjeszkedése a másik visszavonulását feltételezi, ha önként nem — akkor erőszakkal.

E téren nem ismeretes vagy legalább nincs alkalmazásban a kölcsönöség elve: »élni és másnak is hagyni, hogy éljen.«

Az Egy-Államok roppant fejlődését nem a földjében rejlő gazdag természeti erőforrások s kedvező földrajzi helyzete biztosítják csupán, hanem népének szinte lázas tevékeny-

ségén kívül kétségen kívül szabad alkotmányos államszerkezetének tulajdoníthatjuk. Erre minket utal és feljogosít történetének csak legrövidebb áttekintése is.

Amerikát tudjuk, hogy a sp. király katolikus Ferdinand és Isabella bizony nagyon szerény támogatásával Kolumbus Kristóf fedezte fel; de ez a felfedezés még akkor nem terjedt ki az Egyesült-státusok mai területére. És ez nagy szerenese a szabadság ügyére nevezte. Mert ha a spanyolok birtokába kerül, azon sorsa lesz a mi Közép- és Dél-Amerikának lőn, amelyek bár független köztársaságokká lettek, távol vannak attól a fejlettségtől, melyre az Egyesült-Államok eljutott, amire méltán büszke lehet.

Észak-Amerika felfedezése a génuai származású Cabot — Cabnta János és ennek fia a Velenceben született Cabot Sebestyén nevéhez fűződik. C. Jánosról azt tartják, hogy előbb talalta fel Amerikát éjszakai, mint Kolumbus; nem az Antillákat, hanem az amerikai continenst.

Annai bizonyos, hogy 1494. Jun. 24. az általa Terra prima vistanak nevezett Labradort már feltalálta s 1497-ben ujra ide jöve azt birtokbavette VII. Henrik angol király nevében; C. Sebestyén 1498-ban Uj-Fundlandot s onnan Amerika keleti partjain leereszkedett egészen a mai Carolináig. VIII. Henrik által támogatva folytatta aztán felfedezéseit Angliájára.

De nem lehet itt célunk, hogy Amerika

és különösen csak E. Amerika felfedezésének is részletes leírását adjuk. Elégdjünk azon eredménnyel kijelentésével, hogy E. Amerika időjárásával az 1649. Qubeki csatával s az ezt követő 1663. párisi békevel az angolok birtokába került.

Az első angol gyarmatot itt Raleigh W. 1584. alapította, amelyet Erzsébet s özvegy királyné tiszteletére Virgininiának nevezett el. Jakab idejében két angol társaság — londoni és plymouthi — nagyobb mérvben kezdte azt meg s az indiánokkal folytatott nehéz küzdelmek dacára a település haladt, amelynek terjedését a vallási türelmetlenség is előmozdította.

Ennek köszönheti ugysis gyarmatosítását Penusylvánia — 1681 — a quaker Penn V. által, ki a keresztény hit és lelkiismeret elvei alapján szervezte ezt; Rhode Island — 1636 — Igy az a szabadság is, amely E. Amerika fejlődésének mozgató rugójává lett; a vallásüldözés visszahatásából származtatható: mert Rogers V. Rhode Island alapítója már a »Szabad egyház szabad államban« magas fogalmára felemelkedett s itt törvényileg mondatta ki a vallás szabadságot és szüntette meg a rabszolgaságot — 1647.

A gyarmatok szabadsága és kiváltságainak megrövidítését sőt visszavonását megkísérelte az angol kormány is s hogy mindinkább saját hatalma alá vonja, megszorító intézményeket alkalmazott: csak angol hajók köthettek ki a partokon; csak Angliából fe-
dezhettek szükségleteiket a gyarmatok; magok csak nyers terményeket állíthattak elő

rossz termés által sújtott magyar termelő földadni a jobb árak csekély kárpótlását azért, hogy fejéknél 2 kr meggazdálkodást szerezzen annak az osztrák munkásosztálynak az élelmezésében, a melynek évenként ugys 180 millió forint munkabért fizet.

Igy áll a kérdés és nem máskép.

A német birodalomban az iparral és őstermeléssel foglalkozók száma csaknem egyenlően megoszlik, tehát csaknem egyenlősúlyban van az iparos munkás és a mezőgazda érdeke a gabonavámok felfüggesztésében; a vámok pedig sokkal nagyobbak, s így sokkal nagyobb hatással lenne a vámok felfüggesztése a kenyér árára, mint a mi közös vámterületünkön, mégis Németországban nem függesztik fel a gabonavámokat, mert az ottani gondos kormány kijelentése szerint a vámtételek muló megváltoztatása nem valami tetemesen tenné olcsóbbá a kenyeret, ellenben súlyosan megkárosítaná a mezőgazdaságot, tekintettel a most éró termésre is.

Ha ez a helyes felfogás ott, hol a népesség fele érdekelve volna a vámok felfüggesztésében, még helyesebb nálunk hol a népességnek csak 4%-ka lenne érdekelve ebben.

Az pedig, hogy mi lenne az általunk már ugys hízlalt osztrákoknak érdeke? minket vajmi kevésse érint és csak egy új adatot szolgáltat annak a nagy igazságnak feltüntetéséhez, hogy Magyarország és Ausztria érdekei folyton és folyvást ellentétesek a közgazdasági téren; olyanok, mint az olaj és a

viz, a miket a legnagyobb erőfeszítéssel sem lehet összevegyíteni ug, hogy ismét szét ne váljanak.

Ily körülmények közt a kormány csak a legelemibb igazságnak és a nemzeti érdekek által rárótt egyszerű kötelességnek tett eleget, mikor az osztrák kormánynak a gabonavámok felfüggesztésére vonatkozó ajánlatát a minisztertanács határozatából visszautasította. Ha a kormány máskép cselekszik vele, semmivel sem menthetné magatartását.

A képviselőház ülése.

A legutóbbi ülés érdekesebb része a zárt ülés volt. A multkori ülésen tudvalevőleg Molnár János néppárti elnök beszédje közben nagy zaj volt. Eláll! Eláll kifejezések, fogadtak, Kucinyi Gyurka pedig azt kiáltotta közbe: — Ki kell dobni a gazembereket!

Szilágyi Dzsó elnök a mni ülés elején visszatért az incidensre, megróttá ezt a viselkedést és rendre utasította a használt kifejezésért Kubinyit.

A néppárt már előbb elhatározta, hogy a tárgyan zárt ülést kér. Ehhez csak 10 képviselő kell. Igy hát meg is lett a zárt ülés. A karzaton különben is alig volt 10—12 ember.

E zárt ülésben azonban kellemetlen szóváltás történt azon okból, mert Thaly megtagadta a függelenségi és 48-as pártnak a Néppárttal mint ellenzékkel való szolidaritását. A vallási türelmetlenség demona adta szájára a néppárt korifeuszának a függ, és 48 part ellen azt a kifakadást, hogy az a kománypártot titkon támogatja, amelyet Komjáthy jogos meletankodással utasított vissza. A szövetkezeti törvényjavaslatához magához Neumann Armin előadón kívül ketten szóltak ma, Barta Ödön és Kristóffy József.

a gyárilag előállított cikkeket roppant vámmal terhelték; sőt az egymással való kereskedést is ilyenek akadályozták.

Hozzá járult ezekhez a faj és vallási gyűlölködés is, amennyiben a latinfajú Spanyol és Francia nemzet meg a köröskörül alapított latin nemzetiségű gyarmatokból haborgatta az angolszász és protestáns gyarmatosokat s gátolta ezek terjedését.

Ennek lehet tulajdonítani, hogy bár az E. amerikai angol gyarmatok mélyen érezték az anyaország kormányának súlyos intézkedéseit, mégis a francziák és angolok közt kitört háboruban nemcsak megmaradtak az Anglia iránt való hűségben, hanem hathatósan elő is segítettek a fentebb említett quebeiki győzelmet, melynek eredménye az ugyanott említett p a r i s i b é k e s a latin és kath. hatalmak kiszorítása lett E. Amerika területéről.

Am ezt a hűséget rosszul fizette meg Anglia! Meg a saját ügyökbe beleszóllhatóság sem adta meg a gyarmatoknak. — A behozott helyegtvény s a kir. csapatok elszállásolását reájok szorító kötelezettség s ezek elleni panaszuk meg nem halgatása, egyelőre ugyan csak az anyaország kereskedési egyedárussága elleni passzív ellenállásra majd azonban 1773. nyílt kitérésre is ösztönözte őket. És miután az angol kormány a felkelés fekezésére és megbüntetésére G a g e tábornokot E. Amerikába küldte: 13 gyarmat Massachusetts, New-York, Rhode-Island, New-Hampshire, E. és D. Karolina, Pennsylvania, Mariland, Virginia, Conn-ecicut, Georgia, New Jersey és Delaware kongresszusba gyűlt össze; de ekkor sem elszakadást határoztak meg, hanem félirást a királyhoz — szabadságot és igazságot, s a sérelmes törvények megszüntetését követelven s kiáltványt intéztek az Angol nemzethez... kijelentették azonban, hogy míg sérelmeik orvosolva nem lesznek,

mindaddig Angliával a kereskedési összeköttetést megszakítják.

Mily méltányos kívánságok s mily könnyen megvárhatta volna a király és parlament fennhatósága alatt az e. amerikai gyarmatokat! De szerencséjére az amerikai szabadság ügyének, amelynek a nepek alameletében is érvényesülnie kell; intő példájára a merev abszolutizmusnak, mely a nép jogokat jogtalanul sértve nepek leigázásával akarja hatalmat fenntartani: a király nem engedett az lón, hogy bár a gyarmatok készületlenek voltak s egymás közt viszálykodtak is, mely miatt a háboru előbb reájok nevezé szerencsétlenül folyt; de végtére is Washington György, a népek ügyének kegyelmes atyja által Amerikának bölcs és kitartó hűsége hazája szabadságügye iránt, megváltoztatta a harc kockáját s a trentoni, 1776. decz. 26. és princeptoni 1777. jan. fényes győzelmek s Bourgoyne tábornoknak Saratogai fegyverleteteire kényszerítése G a t e s tábornok által előbb a francia kormányt bátorította az egyesült gyarmatok kormányával szövetségkötésre, fegyver, pénz és sereg küldésére, majd a Spanyolok is részökre nyilatkoztak. S miután Washington a francia sereggel egyesült s Yorktownban Cornwallis angol-tábornokot kapitulációra kényszerítette. — Anglia belátta e hadviselésnek reá nevezé káros kimenetelét, azzal tehát felhagyott s 1782. nov. 30. a gyarmatokkal előzetes, — 1783-ban pedig Versaillesben végleges békére lépett, amelyben elismerte a már Philadelphia-ban 1776. jul. 4. kikiáltott függetlenségét az északamerikai gyarmatoknak. Ehhez aztán a többi európai hatalmak is hozzájárultak, mint független Észak-amerikai Egyesült-Államok-kal diplomáciai és kereskedelmi összeköttetésbe léptek.

Az Egyesült Államok államelete az alkotmányon alapszik, mely 1787. Szept. 17-én

Barta mélyen belemert a törvényjavaslat részletes kritikájába és beszéde végén harszóan javaslatot terjesztett be:

A ház utasítja a kormányt, hogy alkalmas módon tegye lehetővé,

Hogy 1. a postatakarékpéntar betét-állományát a létesítendő központi szövetkezet útján a létesítendő szövetkezetek hitelnyelveinek kielégítésére fordítsa.

2. hogy a jegybank a szövetkezetek váltótát a mindenkor bankkamattal mellettszámolja;

4. hogy a mezőgazdasági hitel általában a jegybank üzletkörébe főlvetessék,

A javaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadja. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

A tárgyalás folytatása a képviselőház következő ülésére maradt.

BELFÖLD.

A delegációk elé terjesztett előirányzatban nem kisebb mint harminczmilliónyit póthitel kér a közö kormány különböző cimeken, de tényleg csak hadügyi kiadásokra. Ez a meglepetés gen kinosan érinti a politikai köröket és nem csekély mértékben járul ahhoz, hogy a delegációk ülészaka az idén igen mozgalmas lesz.

Az új harminczmillió forintnyi póthitel összefüggésben áll a török-görög háboru kitörésénél fónnallott politikai helyzettel és a hadügyminiszter előreláthatólag zárt ülésben fogja ezt az új póthitelt is indokolni, épp ugymint tavaly, a het és fél milliónyit póthitelt. A harmincz millió forintból, melynek egy része már föl is használatott, huszonkét millió kezű fegyverekre és váltüzérségi anyagra 3 és fél millió forint pedig erődítésre szolgál.

A hajóhad szaporításáról a Neues Wiener Tagblatt ezeket jelenti: A meglepetés, melyet egy nagyobb szabásu tengerészeti költségvetésre nézve vártak a delegáció ülésén nem fog bekövetkezni.

kelt, de azóta több ízben szenvedett módosítást. Megalkotásakor mintaul leginkább Pennsylvania szerkezetét vették. Fölve a szabad emberjogok és egyenlőség biztosítása minden állampolgár számára. Nem ismrit tehát a vallás tekintetében való egyh. kiváltságokat, bar a vallás védelemben részöl; az istentagadó megvetés tárgya s tanu sem lehet; a születési jogokat, címekeket, megkülönböztető társadalmi állást, rangot, Az a politikai egyenjogúság azonban miután abból a négerék ki voltak zárva — csak a rabszolgaság teljes és általános eltörése után jöhetett létre, a mikor a négerék is részesítettek az alkotmányos jog gyakorlásában, ami csak 1870-ben történt meg.

Saját autonómiaja van minden államnak külön-külön, ug, hogy mindenik egymagában is szuverén, tekintet nélkül terjedelmére vagy népességére, ha egyszer mint status az Egyesült Államok szövetségébe lépett és bekebelezett, amely köteleket többé önkényüleg való kilepessel fel sem bonthatja. Az egyes államok alkotmánya azonban csak a fölvelemben azonos, miandek köztársasági; részletekben és gyakorlati módban egyik a másiktól elterhet. Az egyes államok meg belső és külső védelem tekintetében is önállók s a szövetséges kormány csak akkor avatkozhatik bele — kültámadások vagy belerószak esetében — ha az állam törvényhozása kéri azt.

Mindenik elismert állam törvényhozási testületét és kormányzatát ön maga választja. A meg státuókká nem vált részek, az ugnevezett territoriumok nem bírnak a politikai jogokkal; hanem ug közgazgatási mint törvényhozási hivatalnokait az Egyesült elnöke nevezi ki s bár törvényhozó testületek van és ezt szabadon választják az ez szabadon tanácskozhatik is, de határozatait csak a kongresszus erősítheti meg, a hova szintén küldenek egy-egy követet, de kinek szavazata nincs.

A háboru.

Ma érkezett híreink a következőkben szólnak a harcztér statusquojáról:

Hongkong, május 9. A fölkélok megbízottjait, akik az amerikai hajóhadat kísérik, felszólította Dewey tengernagy, hogy partra szálljanak és a fölkélok hadiállásairól és haderejéről híreket hozzanak. A tengernagy azt kívánja, hogy a megbízottak világosítsák föl a fölkélok, hogy ó nem szándékozik a Filippi szigetek kormányát azonnal megváltoztatni, hanem csak azt akarja megakadályozni, hogy a lakosság kihágásokat kövessen el. A megbízottak vonakodtak partraszállni.

Washington, május 9. A tengerészeti miniszter közlése, hogy a kormány hadadéktalanul segélyt fog küldeni Deweynek. 5000 ember készen áll az elindulásra.

New-York, május 9. A »World« keyvesti távirata szerint az elfogott »Argonauta« hajóra vezényelt amerikai tengerészek között négy sárgaláz-eset fordult elő; az orvosok a betegség fellépését csak szörványosnak tartják. Az »Argonauta« most veszélyes állapotban van.

Madrid, máj. 8. A hadügyi és a tengerészeti miniszter a Filippi-szigetekre küldendő erősítések szervezésén dolgoznak. Havannából érkezett hivatalos távirat szerint azok az amerikai hajók, a melyek az osromzár fönntartására maradtak ott, jelentéktelenek. A nagyobb hajók elindultak Puerto-Rico felé.

Madrid, máj. 9. Tegnap este a katonai ranggal bíró képviselők Le Champs tábornok elnökeite alatt ülést tartottak a kamarában, hogy megbeszéljék, mily magatartást tanúsítsanak a háborúra vonatkozó parlamenti kérdésekben.

London, máj. 9. A spanyol tengernagy közölte a főkormányzóval, hogy lehetetlen sikeres ellentállást kifejtenie. A humanitás érdekében inkább megadja magát, bár kész küzdeni és meghalni. Devey tengernagy azt javasolta, hogy a spanyol hatóságok amerikai zászlók alatt a háboru végéig tovább működjenek.

Vidéki hírlapírók ünnepe.

A vidéki újságírók országos gyűlése iránt rendkívüli érdeklődés nyilvánult Temesvárott. Az újságírók ünnepén részt vett a délvidéki metropolis tarsadalmának minden osztálya.

A közgyűlés a vármegyeház dísztermében folyt le, melyen Kulinyi Zsigmond a Szégedi Napló f. szerkesztője elnököt. A szövetség tisztviselői közül jelen voltak:

Titkár: Palócz László (Szegedi Híradó), pénztárnok: Tömörkény István (Szeged.)

Igazgatósági tagok: Szávay Gyula (Győr) Lenkei Lajos (Pécs), Liptay Karoly és Kistelek Ede (Szeged), Kocz Akos és Ujlaki Antal (Debreczen), Fejér Dezső (Nagyvárad), Lovassy Andor (Budapest), Barát Armin és Lemberg Miklós (Temesvár), Tiszti Lajos és Edvi Illés László (Arad), Kaffar Béla (Szombathely), Rabel László (Sopron).

A szövetség rendes tagjai között képviselve volt az ország valamennyi nagyobb városa.

Kulinyi elnök leendő beszédében nyitotta meg a gyűlést, vázolván a hírlapíró szövetség humanus és közművelődési célját.

Palócz titkár fölolvasta a múlt évi zárszámadást. Az első esztendőben 30.000 ft bevetele volt a szervezetnek, Ebből éddig 21.000 ft. folyt be. A jelentést tudomásul vették.

Edvi Illés László indítványára elhatározták, hogy Bogdy Samu budapesti tanárt kéri fel hogy a szövetség nyugdíj szervezetét matematikai alapon dolgozza ki.

Elnök részvételt jelenti be, hogy Hindy Árpád igazgatósági tag (Kolozsvár), és Hrabovszky Lajos rendes tag (Arad) elhunytak. A közgyűlés részvéte jegyzőkönyvbe vétetik.

Igazgatósági tagokul Halasz Lajost és Benedek Árpádot választották meg.

Fölolvastatnak az üdvözlő sürgönyök, melyek az ország minden részéből érkeztek.

Edvi Illés László (Arad) azon indítványát hogy a szövetség kérelmezze az igazságügy-minisztertől, hogy a sajtótörvény revíziója

alkalmából hasson oda, hogy hírlapírói kamarák alakítsanak, hosszas vita után szótöbbséggel elfogadták. A vitában részt vettek, Kis Károly dr. (Nagy-Kikinda) Nagy Sándor dr. (Arad) és Benedek Árpád (Arad.)

Ujlaki Antal a D. e. főmunkatársa azon indítvánnyal lépett a közgyűlés elé, hogy a szövetség irjon fel a pénzügyminiszterhez a V. H. O. Sz. nyugdíjalapjának és betegsegélyező pénztárának az osztálysorsjáték jövedelméből való gyarapításaért.

Ujlaki Antal indítványát, melyet kiváló érdekessége s a vidéki hírlapíradalomra fölülte fontos volta miatt olvasóinkkal annak idejében is ismertettünk, a közgyűlés egyhangúlag elfogadta.

Elnök kimondja határozatképp. hogy Tjlaki Antal indítványa vita nélkül elfogadtatik.

Elnök bejelenti, hogy a szövetség jövő közgyűlésének színhelyét meg kell állapítani.

Hegyí Jenő fiúmei szerkesztő közölte, hogy a fiúmei kormányzó a jövő évben szívesen látná a szövetséget Fiumében.

A többség 4 más város meghívásával szemben a fiúmei kormányzó meghívását fogadja el és így a jövő évi közgyűlés Fiumében lesz.

Délben a hírlapírók a tanügyi és helyi történelmi kiállítás tekintették meg a város házán, ahol a tanács üdvözölte őket. Telbisz Károly polgármesterrel az élen. A polgármester hosszabb beszédében üdvözölte a hírlapírókat és dióhéjban elmondta Temesvár történelmét és ismertette azt a küzdelmet, melyet a magyarosodás érdekében folytatnak.

Telbisz polgármester ezután megmutatta a város történelmi emlékeit.

Egy óraker a Trónörökös-szálloda dísztermében a város fényes lakomát rendezett a hírlapírók tiszteletére. Ott voltak Molnár főispán Telbisz polgármester, a táblai elnök, a város, és vármegyei tisztikarok, az egyház néhány főbb tagja, Temesvár közéletének valamennyi számottevő ferfia.

Az Egyesület közös kormánya Washingtonban székel. Élen az elnök áll, kit 4 évre választanak s az Egyesült Államokban kellett születnie s legalább 35 évesnek lennie. N a g y h a t a l o m m a l v a n felruházva: a száraz és tengeri hadak parancsnoka, kinevezi a külföldre a követeket, konzulokat, állami tisztviselőket és a bírói székek tagjait; aláírja a szerződéseket; a kongresszus két harmadának hozzájárulásával megszavazott és érvényes törvények végrehajtásáról gondoskodik. Díjazása 50,000 dollar. Az utána következő a l e l n ö k é 8,000 dollar. Ily nagy hatalom ellenőrzése sem hiányzik azonban, mert vétség, — árulás, korrupció stb. esetében az elnök is vád alá helyezhető, amikor felette a kongresszus ítélete dönt, melynek meghozása annak kétharmada hozzájárulásától függ. Mellette nyolcz miniszterfele viszi a különböző államügyek kezelését, ezek a külügy, pénzügy, belügy, igazságügy, hadügy, tengerészet, földmívelés, postaügyi titkárok, akik saját szakukról az elnöknek jelentenek, akitől kineveztetésüket is nyerik, s aki alatt állnak. Az elnökválasztás az egyes státusok szavazatával történik, de e szavazatokat az Unio elnökéhez beküldve, a törvényhozó testület mindkét háza nyilvános ülésében bontják fel. Netalan egyenlő szavazatok esetében azonban a képviselőház választ a részletes szavazatokból legtöbbet nyert 3 közül — és akkor minden státus csak egy-egy szavazatot ad.

A kongresszus a szenátus és képviselők házából áll és évenként rendesen decz. 1. tartozik összeülni. A szenátusba egy-egy állam két-két tagot választ, — összesen 90 tag — megbízatása 6 évre szól; de egyharmada két-két évenként új választás alá esik, 30 évesnek, 9 év óta az E. Államok polgarának s azon állam lakosának kell lennie, ahol választják. A képviselőház 346 tagból áll, minden 175,000

lakosra egy; ezeket két évre választják a szavazó polgarok. A szavazatjog különböző államokban különböző feltételekhez van kötve. A választandónak 25 évesnek, 7 év óta é. amerikai polgárnak s az illető státus lakosának kell lennie.

A törvényjavaslat a képviselőházhoz adatik be, innen a szenátushoz kerül s ez módosíthat rajta. — Mindkét ház által jóváhagyás után az elnököt meg, aki ha jóváhagyja, valik törvényé, ha nem, módosítás végett visszaküldi a képviselőházhoz; ha azonban mindkét ház kétharmada újra megszavazta — törvényé válik, az elnök jóváhagyása nélkül is. Az E. Államok kongresszusa valóban népszuverenitási jogkörrel bír. Hadüzenet és bekezdés joga is abba tartozik.

Az E. Államok feloszlik államokra, — státus — territoriumokra; ezek kerületekre, — County, — ezek községekre City, town, township.

A már állami joggal bekebelezett alkatereszei az Egyesületnek legközelebb 45 számmal vannak, a státusjoggal való bekebelezésre váró területek — territoriumok — száma most öt.

A rendes bevételeket, a rendes kiadásokat meghaladják. Hogyis ne, mikor nem emészteti fel az iszonyu katonaterhek telhetetlen gyomra által az államjöveldelmeket. Mert rendes hadserege — aránylag — csekély, 25 gyalog, 12 lovas, 5 tüzérezred és egy mérnök-hadosztály 2,159 tiszt, 259,426 ember, amit toborzás útján állítat elő. A szolgálat tartama 5 év. A nemzetőrség intézménye egészíti ki a csekély rendes katonaság tartásánál hiányosnak látszó honvédelmi szerkezetet, mert ennek minden fegyverfogható férfi 18—45 életkorig tagja, minden évben párhétig gyakorlatra köteles. Ezek száma 7,695,242. Az ágyuk száma 248 volt, mert megjegyzendő, hogy békeállapotról szólunk; a hadtengerészet 1893.

72 nagyobb hajó — 200,554 tonna tartalommal, 298,458 löerővel 1,005 ágyúval és 12,124 haditengerésszel.

Az Egy. Államok belső védelme tehát a nemzetőrségre általános kötelezettségnél fogva eléggé biztosított. Külső háborúra azonban hadserege és katonai szervezete nem elegendes, de ez nem is tartozott mindeztideg letfétélei közé. Terjeszkedését nem katonai erővel eszközölte, hanem pénzerővel vétel útján, vagy önkéntes esatlakozással. Nemis viselt az Egyesület megalapítása óta háborut csak A n g l i á v a l 1812—1815-ig; M e j k ö v a l 1846; a p o l g á r h á b o r u t 1861—1865-ig és az i n d i a n o k k a l 1890. Ebből mindegyikből veszteség nélkül vagy éppen győzelmesen kibontakozott; a háborúval fenyegető kérdéseket »Alabama« stb. békésen megoldania sikerült; sőt annyira erősödött, hogy immár a »Monroe Doktrina« — elnök 1821—1823, mely szerint »egy európai államnak sincs joga Amerika belügyébe avatkozni, valamint a szabad Amerika földjén új gyarmatokat alapítani, vagy a régieket kiterjeszteni:« megvalósítja és a n é p s z a b a d s á g g a l e l l e n t é t e s o u r o p a i h a t a l m a k a t e s a k u g y a n k i z á r h a t j a a s z a b a d A m e r i k á b o l.

Ennek az amerikai elv keresztülvitelének első felvonásán tekinthetjük a m o s t f o l y ó S p a n y o l - A m e r i k a i h á b o r u t, a mely járjon bár egyelőre netalan az Egy. Államok vereségével, — azon nagy erőforrasoknál fogva, amelyek felett az E. Államok rendelkeznek, a melyek a szabadság és népjog elvülhetlen sőt folyton nagyobb terjedést vevő hatalmával szövetségben kimeríthetlenség, a végeredmény nem lehet kétség: E. A m e r i k a d i a d a l á v a l é s K u b a f e l s z a b a d i t á s á v a l n y e r i b e f e j e z é s é t.

Molnár főispán felköszöntötte a királyt, Telbisz polgármester a szövetség elnökét, Kulinyi Zsigmondot és a vidéki hírlapírókat. Kulinyi Temesvárt éllette, Barát Armin a vendégeket, viszont Edvi Illés a temesvári kollegákat.

Lakoma alatt német cigányok kottából huzták a magyar indulókat.

Délután a hírlapírók tiszteletére a Velocitás kerékpár-szövetkezet versenyt rendezett. Ott volt Temesvár hölgyközönségének elnöke, Peczgós úszóna várta itt a hírlapíró vendégeket, kik a maguk szerény mivoltukban a rokonszenvnek ennyi kedves nyilvánulását alig tudták megköszönni.

Verseny után sétakocsizás volt a városban. Este lakoma a Trónörökösben. Utána táncz. Ejjel a vendégek elutaztak, kedves emléket vivén el az erősen hazafias szellemben fejlődő Temesvárról.

Népgyűlés Szatmárt.

— Saját tudósítónktól. —

Szatmár Németi, május 10.

Az önálló vámtérület érdekében vasárnap délelőtt nagy népgyűlést rendezett Szatmár-Németi város polgársága, melyen Kossuth Ferencz kíséretében több országgyűlési képviselő is megjelent.

Kossuth Ferenczet és a kíséretében levő képviselőket: Hentaller Lajost, Papp Eleket, Boda Vilmost és Kende Belát már Zsadány-nál zenével fogadták a község lakosai.

Szatmáron pedig mintegy 2000 ember várta a vasúti indóháznál a percekig tartó eljenzéssel fogadták. Feher ruhába öltözött leánykák gyönyörű viragesokrot nyújtottak át Kossuthnak. Ezután Uray Géza ügyvéd a szatmári függetlenségi és 48 párt elnöke üdvözölte a megérkező vendégeket. A fogadás bevezése után bandériummal, zenével és a polgárok ezreitől kíserve hosszú kocsisorban vonultak be a városba Kossuth és társai, hol Uray Géza vendégszerető házat vettek igénybe.

Pontban 11 órakor vette kezdetét a népgyűlés a piacz téren, hol már mintegy 10—12.000 ember várta a népgyűlés megnyitását, kik, mikor Kossuth az erkélyen megjelent, percekig tartó eljenzésben tértek ki.

Ezután elnökké egrhangulag Uray Gézát, jegyzökké dr. Törsök Kálmánt és Deak Kálmánt választották meg.

Uray Géza elnök megnyitván a népgyűlést, örömeinek adott kifejezést, hogy a polgárok így szép számmal megjelentek a népgyűlésen, majd bemutatta a megjelent képviselőket, kiket lelkesen megeljeneztek. Röviden ismerteti a népgyűlés tárgyát, hangsúlyozva, hogy az itt felmerülő kérdések Magyarországra nézve igen kiváló fontossággal bírnak és felhívja a népgyűlést az illő komolyságra.

Ezután Kossuth Ferencz kezdett szólni. Beszédét több ízben percekig tartó eljenzés és taps szakította fölbe.

Az eljenzés lecsillapulta után Boda Vilmos országos képviselő jellemezte néhány adomával az Ausztriával fennálló viszonyunkat és a közös vámtérület hátrányait. Több hasonlólat több ízben derűtségre hangoltak a jelenlétűket.

Hentaller Lajos orsz. képviselő a jelenlegi magyar alkotmányt az ezelőtt 37 évvel szerencsétlen véget ért gróf Teleki László siroltájához hasonlítja, mely teljesen elhanyagolt, gondozatlan állapotban van, átadva az enyészetnek.

Mi is odajutottunk — ugromond — 30 év múlva, hogy saját jogainkat kenytelenek vagyunk népgyűlések által követelni. (Igaz! Ugy van!) Mert a magyar parlament a sülyedés útján van és nem képviseli az igazi népakaratot.

Beszédét a következő szép hasonlattal végzi: Athenében, midőn Óallas isten tiszteletére ünnepeket ütek, a nép felment a hegyen levő templomhoz, ott az egyik meggyújtotta az oltárnál a tüzet és tovább adta, úgy hogy az egész részesült a szent tűzből. Mi is el-

jöttünk ide, hogy meggyújtuk ezt a szent tüzet, terjeszszük önk kézről kézre ezt a szent tüzet, mert a nemzet boldog, független, szabad csak így lehet. (Lelkes eljenzés.)

Papp Elek országgyűlési képviselő már többször szólott e helyről a népek, hogy buzditson mindenkit a harcra. Axon zászlót, — melyet itt annyiszor diadalmasan lobogtattunk, most az erőszak, korrupció kiesavarta nyán kezünkől, de azért remélem, hogy eljön még az a nap, a mikor ismét diadalmasan fog tüdőkölni.

Hivatkozik a Nagy-Kunságra, mely a szabadság fonalát nem eresztette ki soha kezéből. (Lelkes eljenzés.)

Végül Kende Béla országgyűlési képviselő felszólalása után Uray Gábor elnök határozatilag kimondta, hogy a népgyűlés az önálló vámtérület és nemzeti bank alapján áll és ezt fekiratban kérélnkezi a törvényhozástól.

Ezzel a népgyűlés Kossuth és a többi képviselők éltetésével a legnagyobb rendben szetoszlott.

Délután 200 teritékű banket volt a »Korona« szállodában.

NAPI HIREK.

Illyés Endre beköszöntője Balmaz-Ujvároson.

B. Ujváros, május 8.

Lélekemelő szép ünnepe volt vasárnap a balmaz-ujvárosi magyar ref. egyháznak. A hívek egyetelmű lelkesedésével megválasztott új ref. lelkesze: Illyés Endre tartotta meg beköszöntő beszédét. Zsufolásig megtelt az alkalomból az ujvárosi magyar ref. templom egyház tagjaiból és meghívott vendégekből díszes gyülekezett feszült figyelemmel hallgatta az új lelkipásztor székfoglaló imáját és predikációját.

A megható ima után egyházi beszédnek alapigéjével Pál apótol a korinthusiakhoz intézett 1-ső levele 1. és 2. verseit választotta Illyés, mely így hangzik: „Ugy itél, jen mifelőlünk az ember, mint a Krisztusnak szolgáifelőléstistenatitkarna k s á f a r i f e l ő l. T o v á b b a p e d i g a s á f a r o k b a n e z k i v a n t a t i k, h o g y m i n d e n h i v n e k t a l á l t a n é k. s b e s z e d e f o l y a m á n k i f e j t e t t e a l e l k e s z i m a g a s z t o s h i v a t á s f e l a d a t a i t s a r e á v a r ó k ö t e l e s s e g e k f e l ő l t á p l á l t f e l f o g a s á t.

A magasabb szempontokból kiinduló tömör, eszmékben dus beszédet, melynek lebilincselő hatását a szónoki hatalmas erő is fokozta, a gyülekezet gyönyörködve hallgatta minden szem örömmel tekintett az új lelki pásztor felé, kit hívei az első hallásra láthatólag megszerettek. Beszéde végén az egyházi előjárókhöz és a tanító testülethez szól, kérve támogatásukat a közös erővel végzendő feladatok teljesítésében, majd B. Ujváros község előjáróságát kérte fel a közlakosság érdekében tovább buzgó oltalmazására s munkában kötelességét teljesítésében s jó erkölcsökben nemes példaadásra. Befejezésül áldást kért a gyülekezetre s Balmaz Ujváros község minden rendű és rangú lakosaira.

Istentisztelet végeztével a testvér német egyház s a tanító testület tisztelgése következett; delben pedig 300 teritékű dísz-ebed volt a polgári kör nagy termében számos felköszönőkkel fűszerezve. Poharköszöntőket mondott Polónyi Géza, a kerület képviselője — ki ez alkalommal az ujvárosiak és Semsy közt folyó bérleti alkudozas ügyében járt B. Ujvárosban s egyszersmind megjelent a kálvinisták ünnepe is, az új lelkészre kin k azt ajánlta figyelmébe, hogy ne csak pap legyen hanem főleg hazafi is, és ápolja a felekezetek közti egyetértést. Illyés Endre B. Ujváros községére s híveire, dr. B e n e d e k J a n o s P o l ó n y i b e s z é d e r e v o n a t k o z á s s a l k i e m e l v e, h o g y a m a g y a r r e f o r m á t u s o k a t s a z o k p a p j a i t a h a z a f i s á g r a s a m a g y a r t ö r v e n y e k t i s z t e l e t b e n t a r t a s á r a f i g y e l m e z t e m i s z ű k é g t e l e n, m e r t m i e l s ő s o r b a n m a g y a r o k v a g y u n k

s hogy a felekezeti türelmetlenség előtünk annyira ismeretlen, hogy mi a liberális törekvéseknek és ezek közt a recepezióknak is harezosai voltunk: Illyés Endrere, a testvéri szeretet igaz hirdetőjére emelte poharát. Ötletes beszédet mondott még S z a b ó K á l m á n tanító kartársai nevében, G r o s z m a n n József állomásfőnök stb. Az ünnepélyen Debreczenből dr. N a g y Z s i g m o n d és dr. B e n e d e k J a n o s j e l e n t m e g a m e g h i v o t t a k k ö z ű l s a z u j v á r o s i a k ö r ö m - ü n n e p é r ő l a z t a b e n y o m á s t h o z t á k m a g u k k a l, h o g y a s z o m s z é d e k l é z s i a d e r e k h i v e i m e g t a l á l t á k m é l t ő l e l k i v e z é r ő k e t s h o g y I l y é s E n d r e, a k i v á l ó s z ó n o k é s k i t ű n ő k é p z e t t s e g ű l e l k é s z a b u j v á r o s i m a g y a r h i v e k k ö z t n e m e s t e v é k e n y s e g e n e k s z i n t é n m é l t ő k ű z d t e r e r e s z e r e t ő s z i v e k r e t a l á l t. M a g u n k r é s z é r ő l i s á l d á s t k i v a n u n k m ű k ö d é s e h e z u j o t t h o n á b a n.

Uff király.

Az operettebeli király odahagyta a szinpadot s közéletünknek vált felelmetes szar-nokává. Uff királynak tudniillik az a feladata az operetteben, hogy népét valata derűre-borura s véleményét kérje cselekedetei felől, — mely azonban fejvesztés terhe alatt sem lehet más, mint:

— O az jó!
Uff király kérdez:
— Mit szoltok az én politikámhoz?
— O az jó!
— Hogyan tetszik a csendőrszurony?
— O az jó!
— Mit szoltok a sajtó békójához?
— O az jó!
— Egészen megszoktuk már ezt a melodiát, mely mindannyiszor felhangzik, a hány-szor az operette-beli király valamit cselekszik.

— O az jó!
Mostan is hírt adhatunk egy ilyen »közszellem« sugallta nyilvánulásról.

A hajdu-böszörményi szabadelvű part ugyanis a következő tavorat intézte Banffy Dezső báó miniszterelnökhöz:

Vonatkozással a K o s s u t h F e r e n c z és pártja által városunkban rendezendő népgyűlésre a hajdu-böszörményi szabadelvű partkőr kifejezést kíván adni Nagyméltóságod s a hazafias magyar kormány iránt való rendületlen bizalmának. Fogadja Nagyméltóságod hazafias érzületünknek lelkes megnyilatkozását.

A kormány poreziója tehát biztosított van, hiszen bírja a hajdu-böszörményi szabadelvű part bizalmát.

Uff király ugyan ezuttal mit sem kérdezett, hanem azért örül szerföltött, hogy az ő »hívei« chorusba hangoztatják:

— O az jó!

* Személyi hír. D e t r o v a y Győző országos híru generalogos és heraldikus városunkban időzött tanulmányi szempontokból. A tudós K o m l ó s s y Arthur Debreczen város főjegyzőjének volt vendége.

* A tiszántuli ev. ref. egyházkerület évi nagy gyűlése — miként már jeleztek — holnap — május 11-én veszi kezdetét. Érdekes tárgyai közt is legérdekesebb lesz a szatmári mult évi — Szept. 21-ki egyházkerületi értekezlet a d o r e f o r m j a v a s l a t a amelynek alapos és az egyházi adóviszonyok által követelt halaszthatatlan és bölcs megoldásától sokat várunk, mind a lelkesz fizetési törvénynek jó hatására, mind a szocializmus egyházi téren is felvetett kérdésének megoldására nézve.

* A jog és pénzügyi bizottság ma délután három órakor a városházán ülést tart.

* Kossuth rágalmazói ellen. Dobsina rendezett tanácsu város a napokban tartott rendes kögyűlésén Rozlosnyik Samuel városi tanácsos felhíván a kögyűlés figyelmét arra, hogy Zimány Ignác és Zelenyak János lelkészek nem átalották hazánk nagy fia, Dobsina város dispolgára, Kossuth Lajos

szeplőtlen becsületét undok rágalmakkal megtámadni, a kegyelet e durva megsértését megtorlandó, indítványozza: hogy a közgyűlés az említett két rágalmazó iránt undorát és megvetését fejezze ki, s írjon fel illetékes egyházi főhatóságaihoz, hogy a két papot bűnük arányához képest megfenyítsék.

Ez indítványra közgyűlés a következő határozatot hozta:

A tett indítvány egyhangulag elfogadtatván. Dobsina r. t. város közönsége az említett két méltatlan lelkipásztor iránt, akik történelmünk legragyogóbb alakját, nemzetünk személynét és büszkeségét s városunk díszpolgárát, a hallhatatlan érdemű Kossuth Lajost aljas, indokolatlan rágalmakkal illették a legnagyobb undorát és megvetését nyilvánítja, — elhatározza, hogy közgyűlésünkben az illetékes egyházi főhatóságokhoz: Vaszary Kólos hercegprímáshoz és dr. Steiner Fülöp megyei püspökhoz feliratok intéztesse, oly kérelemmel, hogy a megsértett nemzeti kegyelet kiengesztelésére a két bűnös papot megfelelően megfenyítsék.

A budapesti ev. ref. gyülekezet tegnapi közgyűlésén megbeszélések történtek a dunamelléki egyházkerület főgondnoki állásának betöltésére is, a mely állás szintén a gróf Tisza Lajos halálával üresedett meg. Erre a tisztre egyhangulag Szilágyi Dezsőt jelölik.

Kertész Mihály né halála. Tegnap délután lapunk zártakor kapjuk a megdöbbentő hírt, mely Kertész Mihály urat, pártunk intéző bizottságának tagját s általa az egész Kertész családot, köztük Kertész Jánost pártunk alelnökét érte. — A lap már majdnem a gépben volt s így csak gyorsan szinte kapkodva tehetjük be a gyászhirot. Így történt, hogy egyéb pontatlanságok mellett az a nagy zavarokra okot adott tollhiba került a lapba, hogy a gyászhirot Kertész Jánost érte. Körülbelül 200 példányra volt kinyomtatva a lapnak, mikor ezt észre vettük és a még ki nem nyomott példányok számára a hibát a gépben kijavítottuk. Most pedig, midőn a hibát kiigazítjuk, egyúttal a mélyen sujtott gyászoló családtól bocsánatot kérünk. A mai napon a halálesetről a gyászoló család a következő jelentést adta ki: Mély fájdalommal tudatjuk a felejtethetlen jó nő, édes anya, nagynya, nász, sógornő és jó rokon néhai Bojtór Erzsébet polg. Kertész Mihály né asszonynak élte 62-ik, boldog házasságának 46-ik évében rövid szenvedés után f. hó 9-én reggel 6 órakor történt elhunytát. — Kedves halottunk földi részei f. hó 11-én d. u. 3 órakor a N.-Mestér utca 1245. sz. házuiktól fognak a nagytemplomban tartandó gyászszertartás után a Hatvan utcai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre rokonaikat, ösmerőseinket bánatos szívvvel meghívjuk. Debreczen, 1898. máj. 9-én. Bánatos férje: Polgár Kertész János és gyermekei. Polgár Kertész János nevével Bakóczy Zsuzsánnával és gyermekei. Erzsébet férjével Polg. Csige Imrével és gyermekei. Polg. Kertész Mihály nevével Kun Juliánával és gyermekei. Sára férjével Polg. Vegh Istvánval és gyermekei. Polgár Kertész Imre nevével Bakóczy Juliánával és gyermekei. Elhalt néhai Polg. Bojtór József és néhai Tóth Juliánna életben levő gyermekei p. Bojtór Imre nevével és gyermekei. Bojtór Zsuzsánna férjével és gyermekei. — Nászai: Özv. Polg. Bakóczy Andrásné és gyermekei. Polg. Kán Ferencz és gyermekei. Polg. Szilágyi Mihály nevével és gyermekei. Férjének testvérei: Kertész Zsuzsánna férjével és gyermekei. Polg. Kertész János nevével és gyermekei. Kertész Rebeka férjével és gyermekei. Kertész Mária. Kertész Erzsébet fér-

jével és gyermekei. Elhalt testvér gyermekei Kertész Julianna férjével és gyermekei. Polg. Kertész István nevével. Polg. Kertész László és Dániel számos közeli és távoli rokonok nevében is. Legyen esendes siri nyugalma! A temetést Dankó M. temetkezési intézete rendezi.

Hitelezők közgyűlése. Tóth Kálmán csődüggyében f. hó 14. d. u. 3 órakor tartanak a csődhitelvezők közgyűlést a törvényeszi perházban.

Írógépek a városházán. Remington rendszerű írógépeket próbáltak ki ma délelőtt a városházán. Az írógépek nagyon szabatosaműködnek s igen izléses beükkal vannak felszerelve. A másolási stb. munkálatoknál írógépek alkalmazása nagy munkamegtakarítással járna.

Juniális. A debreczeni polgári-kör idei tavaszi mulatságát június hó 11-én (szombaton) fogja megtartani a nagyterdei Dobos pavilonban Rácz Károly zenekara közreműködése mellett. Az előkészületek nagyban folynak s a rendezőség mindent meg esz, hogy a juniális egy kör méltóságának, mint a közönség varakozásának megfelelően.

Vendéglősök és kávéos kongresszusa. A mai nap folyamán érkeznek és érkeztek városunkba a vendéglősök és kávéos kongresszusának a vendégei. számszerint mintegy ötszázan, minden egyes érkező vonattal számosan érkeznek az ország különböző részeiről. Holnap délelőtt lesz a kongresszus a Bika szálloda dísztermében. A várost Komlóssy Arthur főjegyző fogja képviselni, — bankett lesz.

Közégségi isk. széki gyűlés lesz ma d. u. 5 órakor a városházán, melyen több fontos a kulturánácsnok által javasolt dolgok felett mondanak véleményt az iskolaszek tagjai. Vajha tanácskozásuk üdvös eredménye lenne a miniszter által is komolyan megsürgött 15 elemi iskola felépítése.

Kis szabadság. Ma volt az a heti vásár a mit a régi kis szabadságnak neveztek, az országos vásárt pedig nagy szabadságnak hívták. Kis szabadságok azokat a heti vásárokat neveztek, a melyek vásár után két héttel vannak. Ezeket a heti piaczókat nem jogtalanul különböztették meg a többiek-től, mert ezek gyakran nagyobb forgalmuak voltak, mint egy közepes vásár. A mi heti vásár is van csaknem olyan élénk, mint egy országos vásár.

Hatóságilag lebontott péküzlet. Lambrecht Frigyes péksátorát ideiglenesen a városház mellett építette fel. A hatósági orvos egészségügyi szempontból nem találta megengedhetőnek, hogy az csak a legrövid-bb ideig is ott maradjon. Lambrecht aradatulajdonost értesítették tehát végzésileg, hogy a felépített sátor, mint a közegészségügyre határnyos építményt rövid idő alatt vitesse el. Ezen felhívásnak Lambrecht vonakodott megfelelni, azért a rendőrség ma éjjel 3 órakor elbontotta.

Egy osztályosorsjegy története. Tóth Dezső tragikus haláláról hírt adunk tegnapi múlt hóap végen magánál tartott egy volt kiváltás végett átvett osztályosorsjegyet s zalogbaadta 20 frtért. Épp-n ennyire volt szükségére 1-ig. Akkor visszavette volna az ideiglenesen elkerült sorsjegyet hogy hivatalában a kellő helyre jutassa. De közbejött valami véletlen; a hivatali vizsgálat és Tóth Dezsőt a sorsjegy miatt felfüggesztették fegyelmi vizsgálat alá vonták. Onnan fogva Tóth Dezsővel nem találkozott senki. Hanem tegnapelőtt a prymentorai hajóállomásnál kifogtak egy postatisztet a Dunából. A ruhája bekerült a főpostára s itt megállapították, hogy a ruha gazdája Tóth Dezső az osztályosorsjegy miatt fegyelmi vizsgálat alá került fiatal postist volt.

Halálozás. Részvétel vettük a következő gyászjelentést: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk felejtethetlen jó ferjem, kedves jó apam, testvér, sógor vő és rokon néhai KAIZLER ALBERTNEK folyó hó 9-én esteli fél 5 órakor életének 40-ik, boldogházasságának 9-ik évében, hosszú szenvedés-

után történt elhunytát. Feledhetlen kedves halottunk földi részei f. hó 11-én délután 5 órakor fognak a közkörházánál tartandó ima után a Kossuth utcai sírkertben örök nyugalomra tetetni. Mely végtisztességtételre rokonaikat, az elhunytak jó barátait és ösmerőseit szomorodott szívvvel meghívjuk. Debreczen, 1898 máj. hó 10-én. Bánatos neje: Dancshazy Ilona özv. Kaizler Albértné. Egyetlen fia: Jenő. Testvérek: Kaizler Ilona és férje, Kaizler Ignacz, Kaizler Bert, Kaizler Sándor neje Weisz Emma és gyermekei. Zombory Mária férje Osváth Mór és gyermekei. Zombory Terézia férje Uray Lőrincz és gyermekei. Ipa: Dancshazy Albert. Sógora Dancshazy Ferencz és neje Birót Ju-zti és gyermekei az összes közeli és távoli rokonok nevében is. Béke poraira! a temetést Dankó M. tem. int. rendezi.

Névváltoztatás. A belügyminiszter megengedte Rosenbergh Géza debreczeni lakosnak, hogy vezetéknevét Molnár a változtathassa.

Felső leányok majálisa. A debreczeni ev. ref. felsőbb leányiskola növendékei évente szokásos majálisukat f. 1898. május hó 14-én tartják a nagyterdei Dobos pavilonban, melyre 1 koronás belépti díj mellett a közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. Éjjel 12 órakor és éjfel után 2 órakor a helyi vasút egy-egy külön vonata fog a közönség rendezésére állani.

Idős tanítók nyugdíjgye. A vallás és közokt. miniszter 3122 sz. a kiadott rendelete értelmében az n régi tanítók kik az 1875 évi XXXII t. cz. életbe lépte előtt nyertek alkalmazást, rendes nyugdíjba fölvetetnek, ha a legkésőbbi határidőig f. év jul. 15-ig benyújtják ez irányban a tanfelügyelőség utján a vallás és közokt. miniszterhez kérvényüket.

Az adózók érdekében. A folyó évben kivetendő III. osztályu kereseti adóra vonatkozó adóztatási javaslatokat előtűntető adó kivetés lajstromok f. é. máj. hó 9-től 8 napi közzemlére Hungaria épüet II emelet 13 ajtó a városi adókövető hivatalban kitéve vannak. Az adóztatási javaslatok pedig a városháza kis tanácssterében a következő sorrendben d. e. 8 óratól kezdve fognak tárgyalatni: u. m. május 18-án Hatvan u. lajstrom 1-től 50-ig bezarolag; Majus 20-án Hatvan u. lajstrom 51-től 70-ig bezarolag és Csapó utcai lajstrom 1 től 39 tételig. Majus 21-én Peterfia u. lajstrom 1 től 56-ig bezarolag. Majus 23 Kossuth u. lajstrom 1-től 66-ig bezarolag május 23-én varja utcai lajstrom 1-től 70 ig. Majus 25-én Piacz u. lajstrom 1—50-ig bezarolag. majus 26-án Piacz u. lajstrom 51—120-ig bezarolag. Majus 27-én Piacz u. 121— az uolsó leletig. Felhívjuk tehát az adózók, hogy a közzemlére kitétt lajstromokat saját érdekében megtekinteni el ne mulasszák.

Gondatlan kocsis. Görög János a Trenka gőzmalom kocsisa ma reggel a kisvárad utcán hajtott. Az arra robogó kis vonat saját gondatlanosága folytán a kocsit elütötte. Görögöt előre figyelmeztette a sarkon álló rendőr a veszélyre de ő csak hajtott tovább. A gőzmalom lehetőleg igyekezett a vonatot megfékezni és csak annak köszönhető hogy a lovakat és Görögöt nem érte semmi szerencsetlenség és a kocsit megrongalásán kívül semmi következménye nem lett gonda lánásának. — A rendőrségnél azonban még számolni fog bravurjáért.

Színház.

Uj szerelmes színész. Mint értesülünk, Komjátny János máris készülődik, alig hogy tavozott, a teli sasonra. Erre mutat legalább az a hír, melyet M. Váráshelyről veszünk, hogy az igazgónak sikerült Székely Sándort a budapesti Magyar Színház szerelmös színészet és másod rend-zójét a tavozó Vidor D-zsö helybe megnyerni. Székely színészi képzettségéről a budapesti lapok több ízben igen elismerő g nyilatkoztak. Komjátnynak csak nagyobb adozatok árán sikerült őt a Magyar Színházról elhódítani.

Rejtett arcz. Blumenthal »Rejtett arcz« cz. 4 felvonásos vígjátéka, melyet Adorján Sándor fordított magyarra, e hó 13-án kerül először színre a következő szereposztással: Mengers Balduin Náda, Új Csillag T., Sarolta Cs. Alszei Irma, Drontheim Ottó Császár, Koberslein Vizvári, Mality Zilahi, Caspari Szigeti Imre, Sidonia Boér H., Alice Kertész Ella, Nöldicke Egrassy, Krüger La'abár. inas Abonyi. Ez lesz a szezon utolsó ujdonsága.

Színészeink Marosvásárhelyen. Arthur kalandjai című vígjátékban mutatkozott be a szintársulat vígjátéki személyzete a marosvásárhelyi közönségnek. A közönség körében általános a megelégedés a szintársulat működésére nézve. A kolozsvári Nemzeti Színháznak volt ezideig nyári állomása Marosvásárhely, melynek színházlátogató közönsége egybehangzóan azt állítja, hogy Komjáthy János szintársulata sokkal jobban megfelel igényeinek.

Harczteri tudósítás.

— Saját »külön«-ünktől. —

Ugy ejfáltját lehetett. A távirat-kibordó mellére csüggesztve a fejét, reszkető kézzel nyújtotta át a telegramot. Nem is álhatta meg hogy könnyekre ne fakadjon.

Reszvéttel, szánakozón néztem a szemé közé.

— Ön sir jó ember, enyje milyen csapás érte?

Nem felelt. Sebesen rázta a fejét, eltakarta az arczát és zokogott. Fájo érzések viharzottak át a lelkemen, s magamban taalgattam a derék férfit szomorúságának az okát; tán elveszte piros bécsi keszkenőjét, vagy talán elhagyta a szeretője, avagy...

Es mig én töprengtem, fölitta kendorjével a könnyeit, hirtelen rámutatott a tavoratra aztán megindultan indult az ajtó felé, a távozás rögös terere.

Izgatottan téptem föl a telegrammot s remegve olvastam a tartalmát:

»Manillat szétlővették, elfoglalták.«
Egyesgyedül voltam a redakcióban, nem láttam senki a könnyeimet, nem hallotta senki keserű átkomat, nem volt tanuja senki szenvedéseimnek...

Oh az az éjszaka, az a bubafogant éjszaka! A hajnalnak előnyösen ösmert első sugara ott lelt rám a Központi kávéház szögletasztalánál; ott temetkeztem bele nyakig a menetredekbe, bőszen és zordonan kalkulálván. S már reggel kilenc órakor beható tárgyalásokat folytattam a lapok kiadójával holmi nemzetközi előlegeknek irányában.

— De nézze — szolt ő gondolkodón — ön amugy is nagy spanyolbarat s így a lehető »leg kedvezőbb« fogadtatásra számíthat Madridban.

— Igen, igen de a pusztá fogadtatásból nem kerül tavoratra, nem kerül sóra, kenyére és Izabella flora.

E lapok gavalier kiadója a fejét csóválta és a kassza kulcsal játszadozott. Mint a helyi viszonyokkal teljesen ismerős egyén, nyugodt lelekkel moolyoghattam előre: tisztában voltam a helyzettel.

Es a reményem nem csal az egyszer, kiadónkat minden várakozáson felül meggyőzhettem. A pénzszerény závarja nagyot sikordult, s én érzékeny bucsuzkodás után örömepevettem magam a konfli ülésére, hogy szahassak tul tul országok határain, tul a csillogó vizeken az én spanyoljaim közé.

Isten látja a lelkemet, távolról sem vagyok oka, hogy a gőzmasina fekete füstöt pöfékelt és elcsisszent az orrom előtt. Isten bizony éppen abban a pillanatban szállt el az ismert ige a kalauz ajkairól, mikor kézirat papirjaim nyalábjait hónom alá szoritva lázas lihegessel a perronra leptem.

— Konflis! — üvöltöttem torkom és lelkem szakadtából — konflis!

Aztán balladai homályba és a felőlömbe

burkolózva vágattam, vágattam — tudom is én hová: tehetek is én róla, hogy a Kispipa előtt állt meg az a szegény; jobb sorsra érdemes, de gógós gebe.

Egy pimasz eb ugrott elém, barátságatlanul vi soritva fogat s egy szimpatikus gömbölyü ur sietett a kocsihoz ingujjban és mosolygón.

Derős, világos szobákába vezetett. Két ur ült az ablak melletti asztalnál. Az egyik matröz ruhát viselt és csibukozott a másik szalámit etkezett és busult. Közbe-közbe hevesen vitatkoztak. Odatelepedtem a szomszédságukba.

A matröz ruhás haragosan toporzékoltt — Igen, és ezerszer ismétlem, az Unio olyan alacsony politikát követ Spanyolországgal szemben, a milyenre még nem volt példa. Értse meg nem volt példa soha:

A bus férfit nagyot nyelt a szalámijából es hatalmasat ütött az asztalra:

— Nem tűröm, hallj! nem engedem meg hogy ilyen nyilatkozatot tegyen itt a nagy nyilvánosság előtt.

— Mi? Mit mond maga? — szolt a matröz ruhás és csibukjából ijesztő felleget pipált ki — Hat nem tisztán a henczegésükkel idezték föl a spanyolok a bajt hat nem az inaszakadt hivaigók kötöttek bele a derék yankeekbe?

... Említetem, hogy harman voltunk. Egyik urnak valami a torkán akadt és fuldoklott közbe irtóztatón fenyegetőzött a görcsös öklével, — a másik gentleman pedig félém fordult és nyájasan megszólított:

— No nemde igazam van derék ismerelen? Mindennek a spanyol az oka?

A hozzám tartozók mindig béketűrő, higgadt embernek ösmertek, no hanem ez a kérdés kiemelt egyszeribe közmondásos a flegmából. Én nem tudom, mi történt velem, mert csak egy negyed órával ezelőtt ocsudtam föl.

Itt üök a »Kis Pipá«-ban egymagam elhagyatottan. A padlón vérnyomokat látok, a törött ablaküvegen kaczagva süvit be a szél, a kalapomat sehol nem lelem és fázom. A tagjaimban küönös zibbadtságot érzek, s a hajam az ég fele borzadt...

Tisztelt redakció! Ugy emlékszem, hogy Manilla alatt egy ágyúüteg vonult végig faradt testemen: bocsána, de megsebeültem. Madrid forong, a trón inog. Költséget és fáradságot nem kimélve, kiderítettem, hogy az egész konfliktust a büszke, hóbortos spanyolok kapzsisága idézte elő. Sulyosan sebesültem az éjjel érkeztem haza. Könyörületes emberbarátok itt a Kis Pipához címzett barátságos fogadóban szállaltak el. Sziveskedjenek a kiadónal lépéseket tenni jelentékenyebb előleg iránt, hogy mielőbb viszont láthassam önöket. Szives alázattal

Manó.

KÖZGAZDASÁG.

A triesti általános biztosító-társaság (Assicurazioni Generali) f. é. április hó 12-én tartott 66-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1897. évi mérlegek. Az előttünk fekvő évi jelentésből látjuk, hogy az 1897. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőke összege 410.815.677 korona 60 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 17.282.135 korona 40 fillerre ruktak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 8.225.896 korona 36 fillérral 106.055.417 korona 10 fillerre emelkedett.

A tűz- és szállitvány-biztosítási ágakban a díj és illeték bevétele 26.059.779 korona 92 fillér volt, miből 11.054.256 korona 32 fillér viszonzbiztosításra fordított. Ugy, hogy a tisztadíjbevétele 15.005.523 korona 60 fillerre ruggott, mely összegből 12.079.205 korona 16 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten a jövő évre vitétt át. A jövő években esedékesé váló díjtelevények összege 68 millió 189.768 korona 38 fillért tesznek ki.

Károkért a társaság 1897-ben 24.466.461 korona 76 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a

társaság alapítása óta károk fejében 606 millió 962.236 korona 46 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből hazánkra 113.405.607 korona 41 fillér esik, mely összeget a társaság 170.141 káresetben fizetett ki.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 14.769.224 korona 40 fillerre ruktak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereségtartalék, mely 5.250.000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamirányozására alakított tartalék, mely az 1.560.000 kor. külön tartalék, ugy szintén az évi nyereségből kihasított 44.315 korona 4 fillérral 9.359.224 korona 48 fillerre emeltetett fel, ugy, hogy az most az 1897. évi december 31-én meglévő értékpapírok értékének éppen 10 százaléknak felel meg, továbbá felemlítendő még a 160.000 koronára rugó kétes követelések tartaléka. — Ezeket kivül fennáll még egy 400.000 koronát tévő külan alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítsse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangu értékekben vannak elhelyezve az idei átutalások folytán 132.348.020 korona 60 fillérről 143.645.142 korona 28 fillerre emelkedtek, melyek következésképpen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	23.510,124 kor. 14 fillér.
2. Életbiztosítási követvényekre adott kölcsönök	12.499,795 „ 64 „
3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök	568,842 „ 06 „
4. Értékpapírok	94,373,963 „ 44 „
5. Tárca váltók	811,139 „ 70 „
6. A részvényesek biztosított adósszevelei	7.350,000 „ — „
7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések	4.165,607 „ 26 „
8. Készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával	365.668 „ 04 „
	143.645.142 kor. 28 fillér.

Ezen értékekből több mint 36 millió korona magyar értékre esik.

Az aratási sztrájk. Az aratási sztrájk kérdésében megbízható forrásból jelenti a Kel. Ért. Daczára a fővárosi szocialdemokrata pártvezetőség nyíltan ugy, mint titokban üzött agitálásának, most már egész bizonyossággal állíthatjuk, hogy a készülőben levő aratási sztrájk ez idén még nagyobb fiasköval fog végződni, mint tavaly. Azon vidékeken nevezetesen, hol tavaly a földmunkások sztrájkoltak, ennek ismétlődése a szerzett tapasztalatok után az idén teljesen kizártnak látszik. Így Békésmegyében a munkások legnagyobb részt megkötötték a szerződést, mert a mult évben arról győződtek meg, hogy a földbirtokosok még idej-korán kaptak ruthén munkásokat. Ők maguk pedig kereset nélkül maradtak. Megnyugtató hírek érkeznek Torontal megyéből is. A sztrájk e megyében tavaly a legnagyobb mérveket öltöt, a minek a rosz termés folytán első sorban tulajdonitandó az a nagy inség, mely megye-szerzte uralkodott és a melynek enyhítésére szükséges volt az a társadami akció, melyet ep a megye földbirtokosai indítottak a szegény sorsu lakosság érdekében. E megyében a szerződések kötése most akadálytalanul folyik és a munkások mindenütt kiváltják az igazolványukat, mivel a mult évi kudarc ismétlődésétől tartanak. Így Skerlecz Mihály munkás vezér, ki tavaly egyike volt a legfanatikusabb izgatónak, — Torontal-Vásárhelyen maga is kötött szerződést. Pestmegye azon községében, melyekben tavaly munkászavargások voltak, a fölemunkások okultak a tapasztalatokon és szintén kötnek szerződést. Így Szecsón, Monoron, sőt még Czepléden is. Más megyékből szintén érkeznek megnyugtató hírek.

Budapesti gabonatözsde.

május. 9.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u s z a	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	76	—00—00	80	00.00—00.00
"	77	—00—00	81	00.00—00.00
"	78	—00—00	82	—
Tiszavidéki ó	79	—00—00	—	00.00—00.00
"	76	15.10—15.15	80	—
"	77	15.20—15.30	81	00.00—00.00
Festvidéki ó	78	15.40—15.50	82	00.00—00.00
"	79	15.60—15.60	—	—
"	79	15.05—15.10	80	—
Fehérmegyei ó	76	15.20—15.30	81	—
"	78	15.35—15.40	82	00.00—00.00
"	79	15.40—15.45	—	—
Bácskai ó	76	15.10—15.30	80	00.00—00.00
"	77	15.30—15.40	81	00.00—00.00
"	78	15.40—15.50	82	00.00—00.00
Észak magy	79	—	—	—
"	78	—	80	—
"	79	—	81	—

	Mm. hekt.-ben	Ar kilógram
Rozs elsőrendű uj	70—72	10.30 10.40
" másodrendű "	—	9.20 10.25
Árpa takarmánynak "	60—62	6.75 7.—
" égetni való "	62—64	7.00 7.50
" serföldet "	64—66	8.— 9.50
Zab "	39—41	7.70 8.—
Tengeri búzási uj	—	6.20 6.30
" más nemű "	—	6.10 6.15
Repeze búzási	—	12.50 13.25

Sertésvásár.

május. 9.

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon feüli sulyban 57—58 krajczárig, közép (pkint 240—260 — kilogramm sulyban) 57—58 krajczár Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) 57—58 krajc ár.

Sertéslétszám: 1898. évi május. 6-án napján volt készlet 38.798 darab, 1898 május hónap 8-án felhajtott 1134 drb, 1898 május hónap 8-án napján elszállított 101 darab 1898 május hó 9-ik napjára maradt készletben 39.834 darab. — A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

CSARNOK.

A levelek.

Irta : **Korda Imre.**

(Folytatás és vége.)

A férj mély sohajjal felelt a megjegyzésre s csak a kezével intett, mintha mondta volna : hagyj el !

Most már biztosra vette az asszony, hogy a férje az elmúlt éjszakán a szegény Fehér János torát ülte meg a barátait. Elő nem hozta volna a levelek dngát egy házért? Kényes dolog is lett volna az nagyon. Egy tisztességes asszony arról beszéljen az urával hogy az ura nem gyanusította-e őt valami rettenetes nagy alávalósággal? Az ilyen tárgyalásnak örökké megmarad az emléke a férj és feleség közt, akárhogy végződjék: ők érezni fogják mindketten, hogy valamin ástetek, a mi után mindeuesetre másképpen fognak gondolkozni egymásról, mint azelőtt. Minden ember rejteleg mások számára, gyakran még önmaga előtt is.

S az ösmeretlenség fatyla néhá titkokat rejt, a melyeket jobb elképzelní a magunk erkölése szerint, mint megtudni, — hogy milyenek azok valóban a másik erkölése szerint.

A nap komoran telt el, de másnap reggel az asszony a nyugodt alomtól felüdülvé felig busan, félig durczásan azt mondja az urának :

— Még mindig gyászolsz? kibusulhattad volna már magad barátod után, Habók nem felelt, csak sóhajtvá ingatta a fejét. Bizony nehéz beleszólni ebbe az állapotba. Hátha mások is sejtének valamit? Az ilyesmit a férjek tudják meg utóljára.

Dél felé bejön egy eseléd Habók Jánoshoz, hogy jöjjön a szalonba, két vendég van ott.

Jánosnak nem sok kedve vnit a vendéglátáshoz, de végre is meg kellett lenni. Átment a szalonba.

A mint belépett az ajtón, hát csak legyökereztek a lábai. Aladár volt ott, ama bizonyos Aladár, a mérnök — özvegy Tarfalvynéval.

— Ugy-e bámul kedves Habók, — hogy így együtt lát bennünket, szólalt meg a szép özvegy. Van szerencsém bemutatni a völegényemet.

Janos se hült, se halt, csak nézett bambán hol egyikre, hol a másikra.

— De tudja-e miért jöttünk főkép? Azokért a levelekért, mikre csakis maga tehetett rá a kezét. Nekem pedig azokra nagy szükségem van most.

— A levelek? A levelekért? dadogta Habók.

— Az a két levél az, amit itt felejtettem s a mit Ika sehol se talál. Pedig mondom, hogy kimondhatatlan nagy szükségem van rájuk.

Habóknak repülni kezd a feje a nagy szédülestől s hallja, de meg nem érti, a mint a gyors nyelvű élénk fiatal asszony hadarva magyarázza, hogy miért neki olyan fontos épen ez a két levél, bárha efféle van nála száz is.

Beleszól a mérnök is, ki Habók hallgatását félremagyarázza, s félig boszankodva, félig nevetve igyekszik megértetni vele, hogy az asszony örökségének, meg a megkerő levélnek a keletkezési napját szükséges megállapítani.

Azután egyszerre beszének mindketten, mint a semmisegeken összeperelt szerelmesek szoktak és Habók csak annyit ért az egészből, a mit a mérnök hangosan ismételt: Két nappal hamarabb kértem meg, igenis két nappal! de hogy az mit jelenthet? nem bírja felfogni.

Mert a maga nagy boldogságával van elfoglalva, mennyei öröm töltö te el a szívet.

Egész benseje tombolt, ujjongott; kicsi híjja volt, hogy fel nem ugrott és össze nem csókolta az előtte ülő szerelmes párt, a piros eleven, nevető szemü barna asszonyt s a hetyke, daliás mérnököt, kire pedig még csak husz perczel azelőtt is a tehetetlen düh halálos gyű öletével tudott csak gondolni.

Végre magához tér mégis, és előadja a leveleket. A tárczajából vette ki és e közben lépett be Habókné.

Ika asszony halálra sápadt, — a mint ezt meglátta. Meredt bámulással tekintett az urára s a legmélyebb meglepetés hangján mondta :

— Hát nilad voltak? ! Hát ezért...

Nem tudta tovább mondani, mert e pillanatban a keserűségnek egész tengere öntötte el lelkét. Ime az ura két nap óta azt hiszi, hogy ő hűtelen hozzá, hogy kijatsza, megcsalja, elárulja és... mit tett ennek a tudatában. — Semmit! Hát ilyen ember is van a világon! Vagy ő há' az az utolsó lény a teremtesben, a ki nem méltó arra hogy érte csak egy szalmaszalat is kettétörjenek? A miért más asszony körül a vérnek egész patakja árad el, a miért más asszony mellett a férfi öl, gyilkol, börtönbe jut, agyonlövi magát a miatt ő mellette még a haja szála sem görbül meg senkinek, sőt még szóba sem jön a dolog, mintha a legutolsó leghitványabb dühadtság latt volna! Azt hite, mindjárt elsülyed, le egész a föld középpontjáig. És jobb is szeretett volna oda sülyedni rögtön, mint elviselni ezt a megaláztatást s ezt a megsemmisülést amhez hasonlót még nem érzett életben.

Nem mert rápillantani sem a két idegenre, kik nagyban el voltak foglalva a maguk dolgával. Az ura szemébe nézett egy percig kifejezhetetlen tekintettel s aztán félre fordította a fejét, hosszan a levegőbe meredt s nyakat hátra szegve s szeme sajtászerű hideg lényt sugárzott ki.

Habók János megérezte, hogy az asszony most keresztül nézte őt egész a lelkéig mintha

üvegblól volna, de megérezte azt is hogy ő nem lát le viszont a szíve fenekére s csak homályosan sejteti hogy mifele eszmék forronganak ott. S a mint hirtelen végiggondolta az utóbbi három nap eseményeit Fehér János halálhíreől kezdve e perczig, lehajtá fejét és borús tekintettel nézett a jövőbe.

VASUTI MENETREND

1898. május hó 1-től.

(Egységes vasuti zóna-idő szerint.)

Debreczenből indul : ó. p.

Budapest felé (gyorsvonat)	reg.	9 01
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12 36
Budapest—Nagyvárad felé	este	10 27
P.-Ladány—Nagyvárad felé*)	d. u.	3 37
P.-Ladányig (minden kedden)	déli	12 —
Csak P.-Ladányig vegyes vonat	este	8 15
M.-Sziget felé (gyorsvonat)	d. u.	5 22
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	3 56
Szatmár—M.-Sziget felé	este	6 55
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	3 —
Szatmár—M.-Sziget felé	este	8 20
Miskolcz—Kassa felé	reg.	8 25
Miskolcz—Kassa felé	este	7 05
Szerencs-S.-A.-Ujhely-Kassa felé	d. u.	4 01
H.-Böszörmény—	m. á. v.-tól	reg. 5 28
	vásártérről	reg. 5 51
B.-Sz.-Mihály felé	m. á. v.-tól	d. u. 4 06
	vásártérről	d. u. 4 15
	m. á. v.-tól	d. e. 11 20
	vásártérről	d. e. 11 29
Füzes-Abony felé (m. á. v.-tól)	reg.	4 42
	(vásártérről)	reg. 5 —
Óhat-Kócs-Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4 16
	vásártérről	d. u. 4 27
Derecske—Nagy-Léta felé	reg.	8 35
Derecske—Nagy-Léta felé	d. u.	4 21

*) P.-Ladánytól gyorsvonat.

Debreczenbe érkezik:

Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	3 36
Budapest—Nagyvárad felől gy.-v.	este	6 50
Budapest—Nagyvárad felől	éjjel	2 40
Nagyvárad—P.-Ladány felől	reg.	7 40
Csak P.-Ladánytól	reg.	5 14
M.-Sziget—Szatmár felől	este	10 12
M.-Sziget—Szatmár felől	d. u.	12 16
M.-Sziget felől (gyorsvonat)	este	8 54
M.-Sziget felől	este	6 54
Csak Szatmárról	reg.	7 51
Kassa—Miskolcz felől	reg.	8 07
Kassa-S.-A.-Ujhely-Szerencs felől	déli	12 21
Kassa—Miskolcz felől	este	7 57
	vásártérré	reg. 8 09
	m. á. v.-hoz	reg. 8 17
B.-Szt.-Mihály-H.-	vásártérré	d. u. 3 22
Böszörmény felől	m. á. v.-hoz	d. u. 3 30
	vásártérré	este 6 32
	m. á. v.-hoz	este 6 41
F.-Abony felől (vásártérré)	d. u.	5 27
F.-Abony felől (m. á. v.-hoz)	d. u.	5 36
F.-Abony felől (vásártérré)	reg.	7 50
F.-Abony felől (m. á. v.-hoz)	reg.	8 —
Derecske—Nagy-Léta felől	reg.	7 18
Derecske—Nagy-Léta felől	d. u.	3 13
Jun. 1-től Sáránd felől	este	9 25

Aranyozó üzlet.

Van szerencém tudomására hozni Debreczen és vidékének, hogy

aranyozó üzletemet

május 1 től Morgó utcza lakásomról áthelyezem

főtér, Teleky-utcza 2135. sz. ház alatt levő üzlethelyiségbe

s kérem a nagyérdemű közönség bec es pártfogását.

Tisztelettel
Dömsödy Lajos
aranyozó-mester.

Aranyozó üzlet.

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

ASSICURAZIONI GENERALI Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez. Emlélt bírtástási ág (1897.)

Table with columns for 'korona' and 'fil.' showing financial data for the first half of 1897. Includes sub-sections for 'Kifizetések', 'Üzleti kiadások', 'Leírások', 'Tartalékok', and 'Emlélt nyereség'.

Nyereség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztosítási ág. (1897.)

Table with columns for 'korona' and 'fil.' showing financial data for the life insurance branch in the second half of 1897. Includes sub-sections for 'Eszedékes biztosítások', 'Üzleti kiadások', 'Leírások', 'Tartalékok', and 'Emlélt nyereség'.

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1897. december 31-én.

Large table showing the balance sheet of ASSICURAZIONI GENERALI as of December 31, 1897. It lists assets (VAGYON) and liabilities (KÖTELEZÉSEK) in two columns, with sub-columns for 'korona' and 'fil.'.

Business information including names of directors (Besso József, Besso M., Dr. Bozza Camillo, Dr. Levi J., Gróf Papadopoli Miklós, Romanin-Jacur Manó, Segré V., Vivante Fortunat), the company's legal representative (Richard Otón), and a notice regarding the company's financial statements and insurance services.

Printed by Hoffmann és Leonovitz könyvnyomdájában Debreczenben a főpostával szemben.